

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสถานการณ์การปลูกยางพาราและความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมในอำเภอพร้าวและไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การปลูกยางพาราและความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมในอำเภอพร้าวและไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สัมพันธ์กับความต้องการส่งเสริมยางพาราในอำเภอพร้าวและไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอพร้าวและไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ คือ เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในอำเภอพร้าวและไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 172 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ส่วนการวิเคราะห์ความต้องการส่งเสริมยางพาราใช้ค่าไคสแควร์

สรุปผลการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม ของเกษตรกร

ลักษณะส่วนบุคคล

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ร้อยละ 36.6 มีอายุเฉลี่ย 49.1 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน

ลักษณะเศรษฐกิจ และสังคม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดเฉลี่ย 15.8 ไร่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก มีโฉนดเป็นเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดินในการทำสวนยางพารา มีรายได้เฉลี่ย 102,401.7 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสวนยางเฉลี่ย 10,619.5 บาทต่อปี เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเองในการทำการเกษตร และไม่เคยทำสวนยางพารามาก่อน ได้รับปัจจัยสนับสนุนเป็นต้นกล้ายางพาราและความรู้เรื่องการปลูกยางพาราจากการเข้าร่วมโครงการปลูกยางพารากับสำนักงาน

สงเคราะห์การทำสวนยาง และส่วนใหญ่มีการเข้าร่วมกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ เป็นต้น

พื้นที่ปลูกและสภาพต้นยางพารา

วัตถุประสงค์หลักในการปลูกยางพาราเพื่อหวังผลระยะยาวเป็นมรดกแก่บุตรหลานและในกรณีที่ไม่สามารถทำสวนยางพาราได้จะมอบบุตรในการดำเนินการต่อ พื้นที่ปลูกยางพาราเดิมเป็นสวนลำไย พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูกคือพันธุ์ RRIM 600 จำนวนพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมดเฉลี่ย 12.8 ไร่ จำนวนต้นที่ปลูกเฉลี่ย 83 ต้นต่อไร่ ปลูกยางพาราเฉลี่ย 2.2 ปี ส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนเป็นแหล่งน้ำในการทำสวนยางพาราและมีการทำแนวกันไฟ มีการปลูกซ่อมเฉลี่ย 16.8 ต้นต่อไร่เมื่ออายุ 1 ปี

การดูแลรักษา

จากผลการศึกษาพบว่า ระยะทางจากบ้านไปสวนยางพาราเฉลี่ย 3.5 กิโลเมตร ความถี่ในการเข้าสวนยางส่วนใหญ่เข้า 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครัวเรือนที่ทำเป็นประจำ 2 คน ใช้แรงงานคนในการกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา ส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีในการทำสวนยางโดยใช้สูตร 20-10-12 การรักษาความชื้นในสวนยางส่วนใหญ่ร่อนน้ำฝนในช่วงหน้าแล้ง มีการตัดแต่งกิ่งยางพาราเป็นประจำทุกปี ส่วนใหญ่ไม่มีการปลูกพืชแซมระหว่างต้นยางพาราเนื่องจากพื้นที่เดิมเป็นสวนลำไย

การได้รับการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้

เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารการรับสมัครเข้ากองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และได้รับความรู้เรื่องการปลูกและการดูแลรักษาสวนยางจากพนักงานฝ่ายส่งเสริมของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่เกษตรกรเคยได้รับการอบรมหรือได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการยางพาราเฉลี่ย 3 ครั้ง โดยครั้งสุดท้ายเมื่อ 3 เดือนที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่เข้าเยี่ยมชม ตรวจสอบสวนยางและให้ความรู้เฉลี่ย 3 ครั้งต่อปี

ผลการศึกษาความรู้ที่มีอยู่และสถานการณ์ในปัจจุบัน และความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมยางพารา

ผลการวิจัยความรู้ที่มีอยู่และสถานการณ์ในปัจจุบัน พบว่า เกษตรกรมีระดับความรู้ที่มีอยู่และสถานการณ์ในปัจจุบันน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 1.94 และมีระดับความต้องการมากต่อการส่งเสริมยางพารา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการส่งเสริมยางพารา

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการส่งเสริมยางพาราโดยรวม โดยมีปัจจัยที่ศึกษาได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงาน รายได้ ภาวะหนี้สิน จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา การรับข้อมูลข่าวสาร การฝึกอบรม และแหล่งข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจากการศึกษาพบว่า มีเพียงจำนวนแรงงานเพียงตัวเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความต้องการส่งเสริมยางพารา

ซึ่งหากเราพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการส่งเสริมยางพารากับตัวแปรอิสระในด้านต่างๆ จะพบว่า ในด้านการบำรุง รักษาต้นยาง การกรีดยาง การผลิตแผ่นยางดิบนั้นมีเพียง รายได้ เป็นปัจจัยตัวเดียวเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านวิธีการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้พบว่าจำนวนแรงงาน และภาวะหนี้สินที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านการสนับสนุนการผลิตพบว่า อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา การรับข้อมูลข่าวสาร และการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการสนับสนุนการตลาด พบว่าทุกปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา

ผลการวิจัยศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปลูกยางพาราของเกษตรกรในอำเภอพร้าว และอำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ปัญหาและอุปสรรคด้านพื้นที่ พบว่าปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือปัญหาขาดน้ำหน้าแล้ง
- ปัญหาและอุปสรรคด้านการดูแลรักษา พบว่าปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือปัญหาต้นยางพาราตายและมีปัญหาในการปลูกซ่อม
- ปัญหาและอุปสรรคด้านการส่งเสริมและการบริการจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพบว่าปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือไม่ได้รับการสนับสนุน ปุ๋ยและสารเคมีจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่
- ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะได้รับเมื่อยางพาราผ่านระยะการสงเคราะห์เมื่อเริ่มเปิดกรีดยางพบว่าปัญหาที่อยู่ในระดับมาก คือเกษตรกรคาดว่าจะขาดเงินทุนหมุนเวียนในการดูแลรักษา

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ได้นำเสนอตามประเด็นสำคัญคือ ระดับความต้องการของเกษตรกรในการส่งเสริมยางพารา และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการของเกษตรกรในการส่งเสริมการปลูกยางพารา

ส่วนผลการวิจัยความรู้ที่มีอยู่และสถานการณ์ในปัจจุบัน และความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการปลูกยางพารา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้อยู่ในระดับน้อยและมีความต้องการในระดับมาก มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาระดับความรู้ที่มีอยู่และสถานการณ์ในปัจจุบัน และความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมการปลูกยางพาราในด้านการบำรุงรักษาต้นยาง การกรีด การผลิตแผ่นยางดิบ และการตลาด ด้านวิธีการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ และด้านการสนับสนุนการผลิต พบว่าความรู้ที่มีอยู่และสถานการณ์ในปัจจุบันโดยรวมของเกษตรกรมีอยู่ในระดับน้อยในทุกด้าน และเกษตรกรมีความต้องการระดับมากในทุกด้าน จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีความรู้เกี่ยวกับการปลูกยางพาราในระดับน้อยเนื่องมาจากภาคเหนือได้รับการส่งเสริมให้มีการปลูกยางพาราโดยมีการตั้ง โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกรในแหล่งปลูกยางใหม่ระยะที่ 1 (ปี 2547-2549) ซึ่งจะเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่เป็นแหล่งปลูกยางพาราใหม่ ดังนั้นเกษตรกรจึงมีความรู้ในเรื่องการปลูกยางพาราในระดับน้อย เพราะว่ายางพาราถือเป็นพืชชนิดใหม่ที่นำมาปลูกในจังหวัดเชียงใหม่ ตัวเกษตรกรเองยังขาดความรู้เกี่ยวกับการปลูก การดูแลรักษา รวมทั้งความรู้ต่างๆที่เกี่ยวกับยางพารา ดังนั้นเมื่อรัฐบาลได้เข้ามาส่งเสริมให้เกษตรกรในภาคเหนือปลูกยางพาราและมีเกษตรกรส่วนหนึ่งได้เข้าร่วม โครงการปลูกยางพารากับภาครัฐเพื่อเป็นการยกระดับรายได้ให้แก่เกษตรกร โดยที่ภาครัฐได้มีการสนับสนุนคล้ายในการปลูกจึงทำให้เกษตรกรมีความต้องการในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปลูกยางพาราในระดับที่มาก เนื่องจากเกษตรกรมีความคาดหวังถึงผลผลิตที่จะได้รับในอนาคตจึงทำให้เกษตรกรมีความต้องการในการส่งเสริมยางพาราในระดับมาก

จากผลการวิจัยยังสามารถเห็นได้อีกว่าการส่งเสริมการปลูกยางพาราจากภาครัฐตามความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเห็นว่าภาครัฐยังมีการส่งเสริมในระดับน้อยเพราะจะเห็นได้จากการขาดแปลงสาธิตในการปลูกยางพาราที่ยังไม่มีการทำแปลงสาธิตในพื้นที่ทางภาคเหนือให้เกษตรกรได้สามารถเข้าไปศึกษาดูงานเป็นตัวอย่างได้ การพาเกษตรกรไปทัศนศึกษาดูงานแปลงของเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในการปลูกยางพาราจากการวิจัยจะเห็นได้ว่ามีเพียงการส่งตัวแทนของกลุ่มเกษตรกรไปดูงานเท่านั้นซึ่งเป็นเกษตรกรเพียงส่วนน้อยที่ได้

ไปเนื่องจากภาครัฐขาดงบประมาณในการเป็นเงินทุนสำหรับการเดินทางไปศึกษาดูงาน และจากผลการวิจัยยังเห็นได้ว่าสาเหตุที่เกษตรกรมีความรู้ที่น้อยเนื่องจากข้อจำกัดจากเกษตรกรเอง เนื่องจากยังมีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการการปลูกยางพาราให้ความสำคัญกับการปลูกยางพาราในระดับน้อย เพราะยังเกิดความลังเลถึงผลที่จะได้รับจากการปลูกยางพารา เนื่องจากกว่าจะได้ผลผลิตจากยางพาราต้องใช้เวลาในการปลูกถึงประมาณ 7 ปี ซึ่งพื้นที่ที่เกษตรกรใช้ในการปลูกยางพารานั้นเดิมเป็นพื้นที่ในการทำสวนลำไย และปลูกพืชชนิดอื่นมาก่อน ยางพาราจึงกลายเป็นเพียงพืชแซมในพื้นที่นั้นและตัวเกษตรกรเองยังให้ความสำคัญในการดูแลรักษายางพาราน้อยกว่าพืชชนิดเดิม การสนับสนุนปัจจัยการผลิต การวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการพันธุ์ยางที่รัฐบาลสนับสนุนจะเป็นพันธุ์ที่ดี มีคุณภาพ การเจริญเติบโตของลำต้นดี ผลผลิตสูง ด้านทานโรค และต้านลมดี ซึ่ง จิรากร และคณะ (2540: 47) กล่าวว่า พันธุ์ยางที่ใช้ปลูก การใช้ตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง เกษตรกรสามารถเลือกพันธุ์ยางได้ตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละเขตปลูกยางเป็นการลดความเสี่ยงที่เกิดจากการเลือกใช้พันธุ์ยางไม่ถูกต้องและสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้เต็มที่ เพราะว่าพันธุ์ยางที่แนะนำนอกจากให้ผลผลิตดีแล้ว ยังมีข้ออื่นๆ ที่เหมาะสมในแต่ละสภาพพื้นที่ด้วยและ สถาบันวิจัยยาง (2528: 1) ระบุว่า พันธุ์ยางนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการปลูกสร้างสวนยางซึ่งอาจประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวก็ได้ ถ้าหากเลือกพันธุ์ยางปลูกไม่ถูกต้อง สรุปได้ว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกยางพารามีความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยมีความต้องการกล้ายางพันธุ์ดี มีคุณภาพ การเจริญเติบโตของลำต้นดี ผลผลิตสูง ด้านทานโรคและต้านลมดี

ส่วนผลการวิจัยความต้องการส่งเสริมยางพารา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการมากและปานกลาง มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

1. ในด้านการบำรุง รักษาต้นยาง การกรีด การผลิตแผ่นยางดิบนั้นมีเพียง รายได้เท่านั้นที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีรายได้ไม่เกิน 100,000 บาทมีความต้องการส่งเสริมยางพาราในด้านการบำรุง รักษาต้นยาง การกรีด การผลิตแผ่นยางดิบมาก เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการส่งเสริมมากเพราะผู้ให้ข้อมูลมีความคาดหวังว่าจะมีรายได้ที่สูงขึ้นในอนาคตจากการปลูกยางพารา และเป็นการยกระดับรายได้ให้กับครอบครัวของเกษตรกรเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรมินทร์ (2550: 130) ศึกษาเรื่องการจัดการชลประทานโดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วม (PIM) ของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่แตงในเขต โชนส่งน้ำ ที่ 3-4 อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า รายได้รวมของครัวเรือนของผู้ให้ข้อมูล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการชลประทานเพื่อการเกษตรในด้านการรับผลประโยชน์ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่เกษตรกรได้รับการจัดสรรน้ำชลประทานเพียงพอ

ต่อการเพาะปลูกก็จะทำให้ได้รับผลผลิตตรงตามที่คาดหวังไว้ ทำให้เกิดรายได้ของครอบครัวที่มากขึ้น ถ้าหากได้รับน้ำชลประทานในการเพาะปลูกไม่เพียงพอก็อาจทำให้การเพาะปลูกเสียหาย ผลผลิตลดลง รายได้ก็จะน้อยลงตามไปด้วย

2. ด้านวิธีการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้พบว่าจำนวนแรงงาน และภาวะหนี้สิน มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนแรงงาน 1-4 คนมีความต้องการส่งเสริมยางพารามาก เนื่องจากจำนวนแรงงานที่มีน้อยมีความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้มากเนื่องจากแรงงานที่ใช้ในการทำสวนยางมีระดับการศึกษาต่ำและส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ไม่เคยปลูกยางพาราจึงไม่มีความรู้ด้านวิชาการยางพารามาก่อนจึงทำให้มีความต้องการในด้านนี้มาก ส่วนผู้ให้ข้อมูลที่ไม่มีหนี้สินมีความต้องการส่งเสริมยางพารามากเพราะกลุ่มนี้เป็นกลุ่มของเกษตรกรที่มีเวลาในการที่จะพบปะกับเจ้าหน้าที่มากกว่าเนื่องไม่มีภาระหน้าที่อย่างอื่นที่ต้องทำ ซึ่งจากการสอบถามจากเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราพบว่ากลุ่มผู้ที่มีภาระหนี้สินจากการปลูกยางพาราส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการประกอบอาชีพอย่างอื่น ๆ ควบคู่ไปกับการปลูกยางพารา ดังนั้นความต้องการด้านวิธีการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้จึงมีน้อยกว่ากลุ่มของเกษตรกรที่ไม่มีหนี้สิน

3. ด้านการสนับสนุนการผลิตพบว่า อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพื้นที่ปลูกยางพารา การรับข้อมูลข่าวสาร และการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุไม่เกิน 50 ปีมีความต้องการส่งเสริมยางพารามากสอดคล้องกับการสำรวจของ Phipos (1966) ใน Thanupon (1986: 17) พบว่าผู้ใหญ่ที่มีอายุมากความสามารถในการเรียนรู้จะลดลง แต่จะมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาเพิ่มขึ้นพร้อมอายุ และสุรพล (2529: 121) ได้ชี้แจงว่าวัยบอกให้รู้ถึงความแตกต่าง ในระดับความสามารถในการทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ และบอกถึงประสบการณ์ต่างวัยและต่างแบบความสนใจในเรื่องหรือสิ่งต่างๆ ไม่เหมือนกัน พงศักดิ์ (2527: 12) ยังระบุว่าปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น อายุ มีผลต่อการศึกษาและการฝึกอบรมของเกษตรกร นอกจากนั้น พิเศษฐ์ (2533: 134) ยังวิจัยพบว่า ผู้มีอายุน้อยจะต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรมากกว่าผู้ที่มีอายุมากเป็นต้น นอกจากนั้นจากการศึกษาของเข็มทอง (2524: 118) พบว่าระดับการศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้ความต้องการความรู้ทางการเกษตรอยู่ในระดับที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในทำนองเดียวกัน ประทุมวรรณ (2528: 66) ระบุว่าเกษตรกรมีระดับการศึกษาต่ำ มีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูงซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยข้างต้นของผู้ศึกษาที่พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาภาคบังคับและต่ำกว่ามีความต้องการส่งเสริมด้านการสนับสนุนการผลิตมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา

4. ด้านการสนับสนุนการตลาด พบว่าทุกปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ภาพรวมความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริม พบว่า จำนวนแรงงานมีความต้องการโดยรวมมาก เมื่อพิจารณาจากการวิจัยจะเห็นได้ว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีจำนวนแรงงาน 1-4 คน มีความต้องการส่งเสริมอย่างพaramากในภาพรวม เนื่องจากผู้ที่มีจำนวนแรงงานน้อยมีความต้องการส่งเสริมในเรื่องต่างๆ เพื่อไปใช้ในการจัดการสวนยางพาราให้สอดคล้องกับจำนวนแรงงานที่มีอยู่จำกัด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการ อันน่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปลูกยางพารา

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับและมัธยมศึกษาจึงทำให้ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้เกี่ยวกับยางพาราในระดับน้อย ในขณะที่ความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมมีมาก ตลอดจนพื้นที่ในอำเภอพร้าวและไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ยางพาราถือเป็นพืชชนิดใหม่ที่เกษตรกรยังคงมีความรู้และประสบการณ์ในการปลูกมาก่อน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ควรเข้าไปให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกยางพาราตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงกระบวนการเก็บเกี่ยวผลผลิตเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกยางพารามากขึ้น

2. จากผลการศึกษาพบว่าจำนวนแรงงานมีความสัมพันธ์กับความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมโดยรวม ดังนั้นเจ้าหน้าที่จากภาครัฐที่เข้าไปส่งเสริมควรนำปัจจัยดังกล่าวมาพิจารณาเพื่อทำให้การส่งเสริมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. จากผลการศึกษาความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมในด้านการบำรุง รักษาต้นยาง การกรีด การผลิตยางแผ่นดิบ และการตลาด พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการมากเกี่ยวกับการดูแลรักษาสวนยางก่อนและหลังการเปิดกรีด, ระบบการกรีดยาง เทคนิคการเปิดกรีด การกรีดยาง และการเก็บน้ำยาง, การบำรุงรักษาหน้ายาง, เทคนิคการผลิตยางแผ่นคุณภาพและเทคนิคการปรับปรุงคุณภาพแผ่นยาง ดังนั้นเจ้าหน้าที่ควรเข้าไปสาธิตเกี่ยวกับวิธีการกรีดและการผลิตที่ถูกวิธีให้แก่เกษตรกรเพื่อทำให้เกษตรกรเกิดความชำนาญในการกรีด และเป็นการป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการกรีดยาง

4. จากผลการศึกษาความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมในด้านวิธีการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการวิธีการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้ โดยให้มีการ

จัดทำแปลงสาธิตในพื้นที่ใกล้เคียง, จัดทัศนศึกษาดูงานสวนเกษตรกรรมและกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นหน่วยงานของรัฐควรจัดทำแปลงสาธิตให้เกษตรกรได้ศึกษาดูงานหรือการลงมือปฏิบัติจริงในแปลงสาธิต เพื่อให้เกษตรกรเกิดความชำนาญและได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

5. จากผลการศึกษาความต้องการของเกษตรกรต่อการส่งเสริมในด้านการสนับสนุนการผลิต และการตลาด พบว่าพบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความต้องการให้จัดหาปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดวัชพืชมาขายในราคาถูก, จัดหาสารเคมี ป้องกันกำจัดโรค แมลงมาขายในราคาถูก, การสร้างกลุ่มผลิตยางและขายยาง, การประกันราคาขาย, การจัดหาตลาดรับซื้อยาง และให้ข่าวสารด้านราคาขายและการตลาด ดังนั้นสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น ในการให้ความช่วยเหลือในเรื่องของปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย สารเคมี มาจำหน่ายให้กับเกษตรกรในราคาที่ถูกลง ตลอดจนมีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรของเกษตรกรเองในการรวบรวมผลผลิตและจำหน่ายผลผลิตเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับเกษตรกรในเรื่องราคาและสถานที่จำหน่ายยางพาราให้แก่เกษตรกร

6. เนื่องจากพื้นที่ปลูกยางพารามีจำนวนมาก แต่จำนวนเจ้าหน้าที่มีค่อนข้างน้อยซึ่งอาจทำให้ดูแลเกษตรกรไม่ทั่วถึง หรือความถี่ในการเข้าเยี่ยมเยียนและพบปะเกษตรกรมีน้อย ดังนั้นควรมีการจัดฝึกอบรมตัวแทนเกษตรกรให้เป็นผู้ชำนาญการเรื่องยางพาราในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรึกษาและขอคำแนะนำจากตัวแทนเกษตรกรดังกล่าวโดยไม่ต้องรอคอยพบกับเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจทำให้แก้ปัญหาได้ล่าช้าไม่ทันการ

7. กรมส่งเสริมวิชาการเกษตร และสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง จังหวัดเชียงใหม่ ควรดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรชาวสวนยางพาราให้มีความเข้มแข็งด้วยการฝึกอาชีพตลอดจนการพัฒนาอาชีพของตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า มีความยั่งยืน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้กล่าวได้ว่า การผลิตยางพารามีกิจกรรมมากมายขั้นตอนตั้งแต่การปลูก การแปรรูป และการตลาด ดังนั้นหากต้องการให้ได้รายละเอียดมากขึ้นผู้ศึกษาควรเลือกศึกษาในแต่ละด้านหรือศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องต่อไปนี้

1) ควรมีการศึกษาถึงสภาพการปลูกยางพาราในจังหวัดอื่นๆ และปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการปลูกยางพาราในภาคเหนือ

- 2) เนื่องจากยางพาราเป็นพืชส่งเสริมใหม่ควรจะศึกษาถึงปัญหาและความต้องการในการเพิ่มผลผลิตในการปลูกยางพาราในภาคเหนือ
- 3) การศึกษาเปรียบเทียบความต้องการความรู้และเทคโนโลยีการผลิตยางพาราของเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆที่ให้การส่งเสริมการปลูกยางพารา
- 4) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการผลิต และการตลาดยางพาราในภาคเหนือว่าเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพราะจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความต้องการมากในเรื่องแหล่งรับซื้อผลผลิต และราคาขาย
- 5) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลตอบแทนทางด้านเศรษฐกิจของการปลูกยางพารา โดยเปรียบเทียบกับพืชชนิดอื่นๆที่เกษตรกรปลูกอยู่เดิม
- 6) ศึกษาการแก้ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งศึกษาความต้องการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบข้อมูลพื้นฐาน ข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน และความต้องการสนับสนุนจากหน่วยงาน เพื่อนำผลการศึกษาไปแก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงานส่งเสริมปลูกยางพาราต่อไป
- 7) ศึกษาการแก้ปัญหาและอุปสรรค ด้านการผลิตและการตลาดของเกษตรกร ซึ่งเป็นการทราบแล้วว่าปัจจุบันในพื้นที่ภาคเหนือมีเกษตรกรส่วนหนึ่งเริ่มเปิดกรีดและผลิตแผ่นยางบ้างแล้ว เป็นบางส่วน และยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมในจังหวัดเชียงใหม่ และเขตภาคเหนือ ซึ่งการศึกษาเรื่องนี้จะเน้นแนวทางแก้ไข ปรับปรุงวิธีการผลิต ปรับปรุงคุณภาพ และแก้ไขปัญหาด้านการตลาดของเกษตรกรได้ถูกต้องก่อนที่ผลผลิตของเกษตรกรในเขตนี้จะผลิตออกมาอย่างเต็มที่